

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljate je pošiljati franco. Reklamacije so proste poštine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna štev. 1.50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Декларација

o smjernicama naše staleske politike.

(Примљена на VI. покрајинској скупштини UJU Пoverеништво Љубљана, дне 17. јула 1926 у Цељу.)

1. Животни интерес сталежа и школе захтева само једну сталешку организацију за све учитељство у држави. То нека буде наше Удружење, поред којег не можемо признати ниједну другу сталешко-политичку организацију основношколског учитељства.

2. Добро нам је дошао у организацију сваки сталешки одређени учитељ и свакому мора бити зајамчена у њој потпуна једнакоправност, слобода савјести и мишљења.

3. Као једина од нас призната организација Удружење је морално одговорно за своје дјеловање цјелом сталежу, не само чланству.

4. Удружење мора чувати своју независност на све стране: прво, да парализује штетне утјецаје дневне политике на школство, и друго да заступа интересе сталежа и школе према свакому режиму.

5. Своју моралну снагу нека Удружење црпи из склада својих захтева с опћенародним интересима, која морају бити увијек највиши закон.

6. Задача и дужност организације јест:

а) заступати скупе духовне, социјалне и правне интересе сталежа, те одлучно штитити држављанска права учитељства;

б) узгајати чланство к самосталном мишљењу чувајући слободу стварне критике, као увјет за здрав размах организације;

в) потпомагати сва настојања на што савршенијој опћој и стручној наобразби учитељства;

д) учвршћивати право другарство и дизати сталешки морал и дисциплину на свијести чланства, да је сваки одговоран за своја дјела сталежу и цјелости.

е) учествовати у раду за напредак школства и народне просвјете у демократском и социјалном духу по признатим савременим педагошким начелима.

7. У то име нека организација најозбиљније предузме, макар по потреби и прекинула са традицијама, да прибави себи такав положај и утјецај, да је сва јавност безувјетно признаје и уважује као једну праву представницу цјелога сталежа. Исто тако треба, да је Удружење готово на солидарно заступање заједничких интереса са другим организацијама намјентеника, као и да се ради на тому, да се што прије оствари унија учитељства свих врсти школа.

8. У персоналним стварима брани моралне и правне темеље код намјештања и заступа начела, да код тог учитељство судјелује по својим изабраним изасланицима.

9. Као своју посебну националну дужност Удружење треба да сматра ојачање појединих тековина за духовно обликовање и упознавање заједничких узгојних задатака учитељства из свих дијелова државе.

10. Словенско чланство Удружења нека предврати у настојању, да се одстране начелне запрете за приступање свега још неучлањенога учитељства у Удружење Југословенскога Учитељства.

telj-značaj — ne klone, zvesto vrši svoj vzvišeni poklic z vsemi silami deluje na dosegi smotra, vzgojiti nov rod, ki mu bo sreča in blaginja nedeljive države najplemenitejša misel poleg one, jugoslovenske misli, da osvobodi vse svoje zasužnjene brate, rod trdnega prepričanja, da so Slovenec, Srb, Hrvat bratje, sinovi istega naroda, naroda jugoslovenskega.

Novi časi rodilo nove prilike, stvarjajo nove ideje, nove potrebe, zato je nezogibno, da se prikroji in priredi naš šolski politični program naš stanovsko politični program, naš program prosvetnega dela med narodom novim razmeram in zahtevam.

S temi uvodnimj besedami otvarjam VI. pokrajinsko skupščino UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

POZDRAV GOSTOM.

Temu je sledil pozdrav gostom, ki jih je poverjenik tov. Gnuš pozdravil s prav iskrenimi besedami ter omenial njih stik s šolo in narodno prosveto.

Predvsem je pozdravil celiskega župana dr. Juria Hrašovca, sreskega poglavarja dr. Leopolda Žučka, predsednika okrožnega sodišča dr. Josipa Kotnika, začasnega ravnatelja celjske realne gimnazije prof. Mastnaka kot zastopnika srednješkolskega učitelstva, poverjenika zagrebskega pov. UJU prof. Skavića in tamika pov. UJU Zagreb Jovo Milojevića ter ravnatelja Rubešo iz Kastva predsednika tamošnjega sreskega uč. društva.

Inenom celiskega učitelstvu naklonjenega prebivalstva je pozdravil skupščino celjski župan dr. Hrašovec, povdariajoč potrebo neodvisne učiteljske organizacije, ki naj bo močna po številu in složna v delu v prid jugoslovenskemu narodu in državi.

Prof. Skavić je naglašal, da je hrvatsko jugoslovensko orijentirano učitelstvo organizirano v UJU, vedno spremljalo delovanje svojih slovenskih tovarišev z veliko pozornostjo.

30-LETNICA ANTONA GNUSA.

Po pozdravljih je prevzel besedo tovariš Rajšpa, ki je očrtal delovanje in zasluge pov. Gnuša za učiteljski stan, organizirano in narodno prosveto sploh. Učitelstvo mu je poklonilo ob njegovem jubileju in slovesu od organizacijskega dela skromen dar.

V ginljivih besedah se je tov. Gnuš nato zahvalil skupščini.

ČASTNO ČLANSTVO.

Po tem dogodku se je ga. tovarišica Godčeva spomnila drugega zaslužnega moža, ki se tudi s to skupščino poslavila od organizacijskega dela, t. j. tovariša Josipa Rajšpa, ki je dolgo vrsto let stal na čelu Zveze štajerskih učiteljskih društev ter si je s svojim delom stekel nevenljivih zaslug za učitelstvo. V temperamentnem govoru je očrtala njegove zasluge in delovanje.

Nato je bil stavljen predlog da se tov. Gnuša in Rajšpa predlaga za častna člana, kar je sprejela skupščina z velikim odobravanjem.

BRZOJAVNI POZDRAVI.

Sprejet je bil predlog predsedstva, da se oddaio sledeći brzoiavni pozdravi:

POZDRAVNA BRZOJAVKA N. I. VEL. KRALJU.

Niegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. Bled. — Učitelstvo zbrano v Celju na pokrajinsko skupščino UJU — Poverjeništvo Ljubljana se v ljubavi do domovine in kraljevske dinstije klanja Vašemu Veličanstvu zagotavljač, da bode slovensko učitelstvo krenko vztrajalo ob praporu, ki ga je Vaše Veličanstvo zasadilo v naše osvobojeno ozemlje, do končne zmage, ki jo dosežemo šele ob popolni dosegi cilia, nahajajočega se za meiami naše neodrešene domovine. — Anton Gnuš, poverjenik.

POZDRAV MINISTRU PROSVETE.

Gospodu ministru prosvete Miša Trifunoviću Beograd — Učiteljska skupščina Pov. UJU — Ljubljana pozdravlja svojega vrhovnega predstoinika prošeć ga, da štiti tudi nadalje z enako vnemo kakor dosedaj pravice učitelstva in napredek narodnega šolstva in prosvete. — Anton Gnuš, poverjenik.

Iz plenuma na je bil stavljen predlog, da se odpošlie še sledeća brzoiavka ministrskemu svetu:

PROTESTNA BRZOJAVKA ZARADI PLAČ.

Ministrski svet Beograd — Pokrajinska skupščina učitelstva Slovenije, ki zboruie v Celju, najodločnije protestira proti nameravanemu znižanju službenih prejemkov. Zahtevamo takojšnje izplaćilo dolžnih razlik iz leta 1923/24 — Poverjenik: Anton Gnuš.

POVRATEK MANJŠINE NA SKUPŠČINO.

Na manifestacijsko skupščino se je vratila tudi manjšina, ki je prejšnji dan zapustila delegacijsko zborovanje.

Sestavila je v »Narodnem domu« po sebnio izjavu in deputaciju, ki naj predsedstvu pokrajinske skupščine ponovno predloži svoje zahteve.

Opozicija je apelirala na skupščino s sledećo izjavio:

APEL ANTIDEKLARASEV NA SKUPŠČINO.

Zastopniki članov društev: Ljubljana okolica, Brežice-Sevnica, Kozje, Šmarje-Rogatec, Litija, Radovljica, Konjice, Maribor mesto, Maribor okolica, Gornji grad, Ljubljana mesto in Ptuj, zborujoći dne 17. t. m. v celiskem Narodnem domu v zaveđi besedila v točki 1. sprejetih smernic stanovske politike organizacije ugovoriamo z vso odločnostjo proti temu, da je delegacija UJU Poverjeništvo Ljubljana odklonila sprejeti v točko 1. smernice stanovske politike izraz državnega in narodnega edinstva, ki je bistven del naše ustave, na katero je vse učitelstvo službeno priseglo in zaradi katere odklonitve je velik del članstva tu naštetih društev v znamenju svoje odločnega ugovora zapustil delegacijsko zborovanje. Podpisani pooblašćeni odposlanci ugovorijajoćega članstva zahtevamo v zmislu doloćih toćke 16. a in b poslovnika UJU, naj obravnava o teđ zaveđi tudi skupščina, zborujoća dne 18. t. m. ki naj sprejme v smernice deklaracije tudi Izraz državnega in narodnega edinstva. Prićakujemo da bo glavna skupščina v dosego sloge v organizaciji imenovane smernice v tem smislu izpolnila, sćer bi moralo ugovorijajoće članstvo zapustiti tudi skupščino in izjaviti v organizaciji najbolji dalekosežne posledice s ćimer bo postal razkol gotova stvar.

Celje, dne 17. VII. 1926.

Miloš Verk, pooblašćen odposlanec. — Radoslav Knaflić, pooblašćen odposlanec. — Ivan Šega, pooblašćen odposlanec.

PONOVNA DEMONSTRACIJA MANJŠINE.

Izjava, ki io je podala manjšina je napravila vtisk ponovne demonstracije in polkus za okrnjenje čistega stanovskega edinstva.

Izjava sama na sebi ima zelo slabo pravno bazo, ker je niso podali delegati društev, temveć člani — kakor je razvidno iz izjave same — ki niso imeli polnomoćja nastupati pod firmo društva. Ne odgovarjaju pa tudi toćke poslovniika, ki so citirane, dejanski moćnosti, da bi bile pravna podlaga za obravnavo.

Narodno edinstvo izrabljajo danes politične stranke, da na podlagi istega dele stanove in narod v državotvoren in protidržaven ter, da s pomoćjo tega strankarsko politiškega gesla bijeio boj za centralizem, ki ga identificiraju z državotvornostio in za avtonomijo oziroma federalizem, ki ga oznaćuieio kot se-

Potek VI. pokrajinske skupščine UJU — Poverjeništvo Ljubljana, dne 18. julya 1926. v Celju.

Proć s strankarsko zlorabo narodnega edinstva! — Proć z delitvijo učiteljstva v državotvorno in protidržavno! — S politiško strankarskim gesli ne smejo deliti naših stanovskih vrst! — Stanovsko edinstvo je edina realna baza zdravemu državnomu edinstvu.

MANIFESTACIJSKA SKUPŠČINA.

V nedeljo, dne 8. julya t. l. dopoldne ob 9. uri se je prićela manifestacijska skupščina poverjeništva. Mnogo delegatov je smatralo svoje delo že za odpravljeno v soboćo zvećer in tudi zaradi emotivnih sredstev niso mogli vztrajati še tretji dan na skupščini. Vkljub temu je bila udeleżba velika in je bila dvorana polna.

Skupščino je otvoril poverjenik Anton Gnuš s sledećim govorom:

POVERJENIKOV NAGOVOR SKUPŠČINI.

Slavni zbor! V šestić smo se zbrali učitelji Slovenije, odkar smo se združili z brati in sestrama od stalih pokrajina naše prostrane države u skupno organizaciju: Udruženie Jugoslovenskega Učiteljstva, letos tu ob brezgovih bistré Savinje na zgodovinskih tleh v starodavnom Celju, domovini mogoćnih celjskih grofov katerih moć in veljava je segala daleć v kraie naše države in katerim je pred 500 leti skoraj uspelo združiti Jugoslovene pod skupnim žezlom.

Slučaj je nanesel, da se vrši letošnja pokrajinska skupščina na brezgovih bistré Savinje v prijaznem Celju, kjer se je rodila leta 1888 »Zaveza slov. uč. društev« in od koder je takrat zaoril klic po deželah, kjer je živel od nekadi naš rod: »Učitelji slovenski, vzdramite se: dolžnost do svojega stana in do časti svoje Vas kliće na dan! Zdržite se VI tovariši v ćudotvorni Kranjski v kršni Istri, VI ob deroći Dravi, ob solćni Soći in tužni Krki, bratje VI ob sinji Adriji ter ostali vsi, ki Vam gorko bile srce za rod svoi in bolioćo bodoćnost svoio! Sloge in vzajemnosti ni nikomur boli treba nego učiteljem slovenskim. V sloge bomo na-

predovali, v skupnosti se ojaćili, v soglasju in bratovski ljubavi se uspešno ustavljalj vsem napadom.«

Že pod bivšo Avstrijo je imelo slovensko učiteljstvo moćno stanovsko organizaciju »Zavezo jugoslovenskih učiteljskih društev«, ki se je rodila leta 1888 v okrilju celjskega učiteljskega društva in ki si je pridobila za razvoj in povzdigo slovenskega šolstva za vzgoio in ugled slovenskega učiteljstva, za gospodarski in kulturni napredek slovenskega naroda nesporno mnogo zaslug.

Pod njenim praporom se je zbiralo učitelstvo od Soće do Sotle, od brezgov Mure do Drave tia do obal sinie Adrije. Iz njenih vrst pa je izšla tudi prva inicijativa za združitev vseh bratov in sester učiteljskega stana od Triglava do Gievglelje, od Hodoša do brezgov Skaderskega jezera, v skupno stanovsko-strokovno in kulturno organizaciju Udruženie Jugoslovenskega Učiteljstva, ki so pristasi narodnega edinstva, edinstvene in nerazdružene države — Jugoslavije.

Žal, da mnogo naših najboljih tovarišev iz prejšnje dobe ni med nami. Ostali so pod tuim iarmom tene iih tuil bić, izpostavljeni so erozovitumu nasilju tam preko me! Našim neodrešeniim bratom tam v našem Primorju in tam v našem tužnem Korotanu velja mođ pozdrav!

A tudi mi, ki živimo v naši narodni državi nismo in ne moremo biti prav zadovoljni in to vsled obstojećih politiških odnošajev in neprilik Srce me boli, ako pomislim, da živimo že v osmem letu našega ujedinjenja a naše prosvetne prilike so še neuravnane, svoboda in stalnost učiteljskega stana pa boli ogrožen, kakor kedaj poprrej.

Toda kljub temu zapostavljanju, kljub raznim šikanam ne obupaimo! Uči-

paratizem. Na podlagi teh strankarsko političnih gesel hočejo še nadalje deliti tudi učitelstvo v državotvorno in protidržavno.

DRŽAVOTVORNO IN PROTI-DRŽAVNO UČITELISTVO.

Učitelstvo pa mora delitev svojega stanu in stanovskih tovarišev na podlagi tega naziranja in teh gesel v državotvorne in protidržavne odločno odkloniti. Preganjanje in sumničenie učitelstva kot protidržavno se mora jenjati!

Izjava manjšine sama pravi, da je »državno in narodno edinstvo bistven del ustave, na katero je učitelstvo priseglo.«

Učitelstva naj ne sumničijo proti državnosti, temveč naj se onim, ki se jih smatra za protidržavne to dokaza da so napravili taka dejanja naj se onim, ki nimajo dokazi disciplinarno postopa in naj se nadalje z njimi postopa po zakonu ter se jih odslavi iz državne službe. Če točno navedbo razlogov in razsodbe ne da, da se jih preganja na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel o narodnem edinstvu.

Državotvoren je vsak učitelj, ki vzgaja mladino v etično in moralno dobre državljanke, ki stremi za napredkom in moderniziranjem šolstva, ki stremi za resno povzdigo svoje stroke in stanu, ki stremi za zblizanjem in edinstvom svojega stanu v blagor naroda in države, ne more se na smatrati za državotvornega onega, ki hoče na podlagi različnega tolmačenja strankarsko političnih gesel še nadalje deliti učiteljski stan in najboljše šolnike in prosvetne delavce prolašati za protidržavne elemente zaradi različnega tolmačenja stanovskih problemov.

STANOVSKO EDINSTVO JE EDINA REALNA BAZA ZDRAVEMU DRŽAVNEMU EDINSTVU.

Edino merilo za ocenjevanje posameznikov v našem stanu in organizaciji sme biti delovanje posameznika o stanovskem in strokovnem pravcu, političsko strankarska gesla in ideologije pa ne smejo imeti vpliva in ne smejo biti merilo za naše postopanje v stanovsko političnem pravcu.

Tudi državotvornost ne bo merilo po strokovnem delu in udeinstvovanju, ne pa po strankarsko političnih, bojnih geslih, če jih kdo prolašča ali ne.

Stanovsko edinstvo je prvo, ki ga moramo realizirati, če hočemo stvoriti trdno bazo državnemu edinstvu. Če ne

bomo mogli ustvariti popolnega stanovskega edinstva v povzdigo in v korist svoje stroke in stanu, ko imamo toliko skupnega dela in smotrov, ne bomo nikoli realizirali narodnega edinstva, ki nima toliko realnih in pozitivnih skupnih smotrov.

Predvsem pa moramo odstraniti vse, kar nas stanovsko razdvaja in kar je smatrati le kot strankarsko politična gesla in strankarsko navlaklo, ki v njenih oblikah tolmačenja ne spada v naš ožji stanovski program in ne v smernice naše stanovske politike.

Nesporno je na za učitelstvo državno edinstvo, ki ga ni potreba posebej povdariat in podčrtavati v ožjem stanovskem programu.

NOVA POGAJANJA

Poverjenik Anton Gnus je pojasnil, da v smislu poslovnika skupščina nima pravice da razpravlja o sklepih delegacije, nakar je bilo sklenjeno da naj novi ožji svet razpravlja o tej zadevi in se pogaja s pooblaščenici opozicije.

REFERATI.

Med tem časom sta podala svoja referata tov. Mirko Vauča o problemih podeželskega šolstva in učitelstva in tov. Anton Skala o reorganizaciji UJU.

Oba referata sta bila temeljito sestavljena in sta z vso globino posegla v predmet sam. Skupščina je obema referentoma burno pritrdjevala.

IZJAVA NOVEGA OŽIEGA SOSVETA.

Po daljšem posvetovanju je novi ožji svet podal sledeči sklep:

Izjavljamo, da člen 1. Deklaracije, za katerega je 17. julija 1926 na zborovanju delegacije nastal spor, ne omejuje nikomur pravice, da bi izpovedal načela narodnega in državnega edinstva kakor ga interpretirajo člani UJU podpisani na predloženi izjavi.

Povdajamo da je 52 delegatov pripadnikov SDS brezpogojno pristalo na člen 1. Deklaracije, katere glavna misel je, da omogočimo pristop v skupno organizacijo vsakemu članu našega stanu. Povdajamo, da s tem pospešujemo najboljše narodno edinstvo ki je udeinstveno v ustavi. Ako bi se s tem ne zadovoljili, apeliramo na delegacijo, da o tem ponovno sklepa na izrednem delegacijskem zborovanju.

DEKLARACIJA.

Po prečitaniu novih smernic stanovske politike je pov. Gnus zaključil lepo uspešno skupščino.

Velevažen sklep O. Z. državnih nameščencev.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julija 1926.)

Kakor so poročali že vsi naši dnevniki, seveda kolikor toliko netočno se je glasil sklep O. Z. z dne 24. julija 1926:

Javni nameščenci — državni uradniki, uslužbenci in pokolienci se umaknejo iz javnega življenja: oni izstopijo iz vseh kulturnih karitativnih, športnih in političnih društev.

Poslednji not opozarjamo, da je napočil čas preizkušnje naših sil, naše moči, javljeni sklep O. Z. je obvezen za vse njeno članstvo. Pričakuemo da se članstvo brezpogojno pokori temu sklepu.

Marsikomu bode izvajanje tega sklepa neprijetno, mučno; vsakdo se pa mora zavedati, da je samemu sebi najbolj in da je to edina pot, po kateri bomo opozorili javnost da smo važen činitelj vsega javnega življenja, da dihamo in da nočemo še umreti.

Poglejmo v mesta, naše trge, naše vasi! Kdo širi v teh krajih kulturo? Kdo se največ udeinstvuje na karitativnem polju? Kdo goji šport, kdo je najizrazitejši politik? Največji inteligent, državni nameščencem! Po svoji predizobrazbi je on poklican za voditelja za vse označene pokrete. V vseh izobraževalnih društvih, v čitalnicah na vseh diletantskih odrih, pri Sokolu in Orlu pri pevskih društvih, pri gasilnih olesnevalnih društvih, pri Jugoslovenski Matici, Jadranski straži, pri Ciril-Methodovi družbi pri Orjuni itd., je državni uslužbenec prvi propagator, voditelj, podpornik. Ker je državnemu

uslužbencu po ustavi zajamčeno, da se sme tudi politično udeinstvovati ali posredno ali neposredno, reprezentira masa državnih nameščencev kader najzanesljivejših volilcev.

Odpoveite naročila za politično časopisje, kulturne revije itd. Naisvetejši egoizem zahteva od nas imperativno, da izvajamo pritisk na javnost na ta način, da jo opozorimo z izstopom in odpovevami iz vseh naštetih organizacij društev itd. na svojo eksistenco. Mi smo cvet naroda, odlični faktor vsega javnega življenja, ki bo brez nas hiral kot debljo, ki so mu izpodrezali korenine in mu odbili vrhove. Predaleč bi naš zavedlo, če bi hoteli začrtati vse senčne strani ki se bodo pokazale v javnosti s striktnim izvajanjem našega sklepa, ni na tudi umestno da bi prosili naše članstvo, da se striktno pokori sklepu O. Z. Pregovor pravi: Pomagaj si sam in Bog ti pomore. Kdor noče samemu sebi dobro, naj šteje pare za društva in politiko i v naprej naj prepeva in igra bajazza v božjem imenu. Zadrzne si naj pas, nastavi hrbet raz ktereza mu režejo ivermenje, naj poklekne in — molči.

Naša naloga tudi ni, da bi klicali politične stranke na odgovor. Nepobitno dejstvo je, da se ni našla še nobena parlamentarna skupina ki bi protestirala kot naš zastopnik proti vladni odredbi.

V poslednji uri kličemo: **Vkup, vkup, uboga gmajna!**

Naše učitelstvo.

(»Naš Glas«, št. 21. z dne 31. julija 1926.)

Okruto rečemo, da smo s skrbjo v srcu pričakovali izida letošnje skupščine UJU Poverjenišva Ljubljana, ki se je vršila v dneh 16., 17. in 18. julija v Celju. Zastopniki dveh nazirani so si zrlji v oči:

ali po sedanih stezici ali po novi poti? — Kdor je opazoval srditi boji za in proti in pozna tudi križev pot, ki je po njem tavalo učitelstvo dolga desetletja, ko je obletal po njem bič političnih strank, ta

še bo izpoznal in znal oceniti zmago takozvanih »novostruvariev«. Letošnja skupščina v Celju je postavila zgodovinski mejnik v razvoju učitelstva. Dosedaj je bil učiteljski stan kot izgubljen čoln sredi razburkanega morja, ki je iskal zatočišča kjerkoli si bodi, da se je le spasil!; posamezniki so se vrtili kot piuta po vodi; bili so marionete političnih strank.

Sedaj se je v Celju dobojeval oster boj novih načel in idej s starimi tradicijami. Ven z dnevnim, ograbno politiko iz stanovskih organizacij! Človek bi mislil, da je to samo ob sebi umljivo, naravno — pa so se vendar borile cele vrste proti temu načelu z vneto, ki bi zaslužila višjih ciljev. Ta nova za nas seveda že od nekdaj zastopana smer je bila jasna kot beli dan. Kdo bi se ji upal protiviti? A so se zatekli solipsisti in politikujoči frazerji za krilatice »narodnega in državnega edinstva«. Hoteli so imeti, da se ustavi to besedilo v deklaracijo kot ne

bi že vsak posamezni učitelj kot uradnik prisegel, da mora biti za državno edinstvo! Pravilno na trdi z. Mervič, da je v srcih nas vseh trdno zasidrano državno edinstvo, da pa narodno edinstvo žali bože — tava po temnih in zavijih motih dnevnih politikih, ki ga s svojo strankarsko navlaklo ne pospešuje, temveč naravnost ublila.

Z zadoščenjem smo prečitali čl. 7. na skupščini sprejete deklaracije, ki se glasi v drugem odstavku: Vedno bodi tudi pripravljena (namreč stanovska organizacija UJU) za solidarno zastopanje skupnih interesov z drugimi organizacijami nameščencev in delaj zlasti na to, da se čimprej ustvari Unija učitelstva vseh vrst šol.

Veriga se sklenu. Če nikdar, je napočil sedaj usodni čas, da se sklenemo ter pokažemo, da je v skupnosti moč in zmaga.

Vi ste z nami, mi smo z Vami!

Upokojitev inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani.

Ker se glede upokojitve inšpektorjev pri prosvetnem oddelku v Ljubljani dr. Beuka in Westra širijo napačna politična ali osebna domnevanja, podajam sledeče pojasnilo, kakor sem ga bil izvedel ob svojem obisku pri ministrstvu prosvete v Beogradu pretekli terek in sredino.

Po proračunu za leto 1926/27. bi moglo biti v vsej državi samo 6 prosvetnih inšpektorjev, ki so uvrščeni v I. kategorijo, 3. skupino, a dejanski jih je 14. V Sloveniji bi po proračunu mogel biti samo eden, a dejansko so štirje (dr. Beuk, dr. Lončar, dr. Poljanec in Westra). Zato je prosvetno ministrstvo upo-

kojilo osem prosvetnih inšpektorjev, med njimi tudi dva slovenska, a druga dva sta ostala, ker je dr. Lončar kot ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani pfačan iz te postavke, a dr. Poljanec ima službo in plačo, kakor odpade po proračunu na Slovenijo.

Končno omenjam, da se išče izhod, po katerem bi oba imenovana inšpektorja lahko ostala dalje v svojih službah, kar upam, da se zgodi, ker sta potrebna za redno uradovanje.

V Ljubljani, dne 31. julija 1926.

Dr. Dragotin Lončar.

Apel ob redukciji draginjskih doklad.

Za nami so lepi, a tudi težki dnevi pokrajinske skupščine. Tovariši, tovarišice! Ko smo se odpočili, napravimo še enkrat obračun, in sicer najprej vsak sam s seboj. Revidirajmo prav temeljito in zares objektivno — ne svojih stremiljenj in ciljev, v teh smo si, po mojem mnenju, itak vsi edini — pač pa koliko smo ali nismo korektni in lojalni v svoji taktiki, kako poimimo demokratizem in svobodo zase in kako za tovariša, v koliko je vsak posameznik gospodar samega sebe, da zna ali ne zna v kritičnem momentu, v prilog stvari in skupnosti, potisniti lastnega jaza malo ob stran. Prosim in rotim vsakega izmed nas: preglej, spoznaj in — priznal! Ne lovimo se okrog par besed, ko je naša naloga tako velika ter časi tako težki in resni, ko je pred nami brezobzirno življenje, ki poide preko nas, ako ne mi ž njim.

Kolikokrat smo druge učili in jim ponavljali: Sloza jači, nesloza tlačji. Pre-

tehtajmo vso globino in veličino tega dejstva — do 8. avgusta imamo čas pozneje bo morda že prepozno — Zagreb gleda na nas, Beograd nas čaka. Ko si bomo brez vsakega pridržka izprašali vsak svojo vest, pridimo ter si še enkrat odkrito in iskreno pogledimo v oči ter pojdemo na glavno skupščino v znamenju ljubezni, da Beograd, ki nas je 1. 1920. pozdravil s »Hosana«, letos ne bo de upravičeno zaklical: »Križaj jih!« Ne zapravimo tehle kratkih in dragocenih dni v dlakoceststvu, ne dajmo se nasprotnikom in svetu v zasmeh in zaničevanje. Mislimo na naš Korotan, na Goriško in Primorje zavedajmo se svetosti svojega poklica dvignimo svoja ščeta, da nas ob sklepu bilance ne bo sram, da bo de z nami blagoslov, ne pa prokletstvo bodočih dni.

Sv. Jurij ob Taboru, 20. julija 1926.

J. Ahtikova.

Učiteljski pravnik.

—Š Od kdaj se priznavajo napredovanja? Zadnjič smo poročali: Državni svet je odločil, da se napredovanja ne priznavajo od dneva dospelosti, temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Danes priobčujemo najnovše. Napredovanja se priznavajo je od dneva podpisa dotičnega odloka brez ozira na dan dospelosti za nazaj. Dokler povišica ne doseže, se odlok ne sme predložiti v podpis. Za vzrok navajajo ukaz ministrskega predsednika, ki je zapovedal štedenje in zmanjšanje državnega budžeta za 10%. Prošnje za povišice pa je vlagajte pravočasno in pravilno opremljene, da ne bo še večje izgube.

Učiteljski pevski zbor.

PEVSKI ZBOR SLOV. UČITELJSTVA S SEDEŽEM V LJUBLJANI.

(Konec.)

Navdušenje in požrtvovalnost za našo idealno stvar so člani najlažneje dokazali pri zadnjem tečaju, ki se je vršil začetkom počitnic od 2. do 10. julija. Zbor je bil zbran skoro polnoštevilno. In to veselje in navdušenje do dela, ženski zbor se kar ni hotel raziti. Nišo to malenkosti! Deset dni živeti ob svojih stroških v Ljubljani, kriti vse nočne stroške sam iz svojega, društvo nima denarja — in žrtvovati zlate dneve zasluženih počitnic petju. Ljudje ki so zmogni takih žrtev, morajo vedeti, kaj hočejo in zakaj te žrtve. V tem je največje poroštvo zborovega obstoja in napredka.

Ta zadnji tečaj je vzdal temelju zadržan kamen, člane je snela iskrena vez

odkritega prijateljstva, ta družba zbrana na tako lepi podlagi se ne bo razšla brez elementarnih sil. To naj vedo vsi naši nasprotniki: Pevski zbor slov. učitelstva je danes popolnoma dovršil svojo organizacijo in stoji trdno na poti k svojim ciljem. Delo proti njemu ni le grdo, ampak tudi abotno.

Koncem počitnic se bo še enkrat sestaj in sicer 23. avgusta moški, 25. pa še ženski zbor, da bo nadaljeval začeto delo. V rokah imamo dva programa: eden je hrvatski, ki obsega najnovjša, večinoma rokopišna dela: dr. Sirole, Gotovca, Orgoševiča, Lhotke, Pačandopolca, Doboviča, Stolcerja, Žganca i. dr. Drugi je pa slovenski, ki obsega najboljše in najznačilnejša dela Adamiča, Lajovca, Ravnika, Škričana, Kogojca in drugih. V tem programu bo posebno lepo zastopan naš ženski zbor, ki je poln v vseh smereh. V tem zadnjem devetdnevem tečaju je prvi spored prekorajčil dobro polovico, slovenski se ji je na daleč približal. Seveda je bilo mogoče zmazati to delo le ob izrednem sodelovanju vseh činiteljev. Neumoren je bil duša zbora, pevovodja Kumar, ki je z nezmerno požrtvovalnostjo sestavil oba sporeda in neodoljiv merov namestnik Gröbming. Neutrudljivi so bili vsi korepetitorji in korepetitorice in neodoljivi člani Slovenija! V vrstah tvojih vzgojiteljev je veliko neuznanega idealizma.

Izredno podporo uživa zbor pri Glasbeni Matici, ki nam prepušča brezplačno za vaje kolikor koli sob potrebuemo in umevanje pri intendanci, ki dovoljuje sproti članom znižano vstopnino k gledališkim predstavam. Zbor zna to vsestransko naklonjenost Glasbene Ma-